

LÆRERVEJLEDNING: To strategier til at afkode og stave verber i præsens og infinitiv i sætninger

Forløbets navn	To strategier til at afkode og stave verber i præsens og infinitiv i sætninger.
Nøgleord (+ metode)	Stavning, afkodning, morfologi, fonologisk opmærksomhed.
Evt. branchetoning	<p>Kan tilpasses brancher ved at vælge verber og sætninger tilpasset specifikke forløb/temaer/brancher.</p> <p>Brug evt. de vedhæftede verber, som er bagest i dette dokument. Lister med verber omfatter verber i infinitiv, præsens, at + infinitiv, jeg + præsens samt farvekodede neksus med jeg + præsens. De 16 verber, som jeg har brugt, er tilføjet på separate lister inden listerne med alle lydrette verber blandt de 250 mest frekvente verber på dansk.</p> <p>Verberne er udvalgt blandt de 250 mest frekvente verber. De er overvejende lydrette, bortset fra bløde 'd'-er og klusilsvækkelser, fordi disse lydfænomener er så frekvente og forekommer efter næsten faste lydfølgeregler.</p>
Forløbets omfang	8 lektioner, tre om lyd og fem om neksus.
Forløbets overordnede formål	<p>At mestre stave- og afkodningsstrategier til verber i præsens og infinitiv. Materialet fokuserer på to huskekroge: Lyd og neksus (S + V).</p> <p>Lyd: At opnå opmærksomhed på lyden af to verbale bøjningsendelser, nemlig schwa og '-er' (udlyd). Sikker genkendelse af de to bøjningsendelses form og 'lyd' skal kunne bruges som strategi, nemlig som lytte-, stave- og afkodnings-huskekrog. Dette arbejde er forforståelse til lektion 4-8 og gøres i lektion 1-3.</p> <p>Neksus (S+V): At opnå strategier til at afkode og stave verber i præsenssætninger i hverdagstekster. Sikker viden om neksus i præsens skal kunne bruges som syntaksstrategi, nemlig som afkodnings- og stave-huskekrog. Dette arbejde er hovedformålet med materialet og gøres i lektion 4-8.</p>

Forløbets skriftsproglige færdighedsmål	Styrke korrekt stavning og afkodning af verber i præsens og infinitiv i sætninger.
Forløbets vigtigste delmål	<ol style="list-style-type: none"> 1) At opnå viden om to bøjningsendelsers lyd (-e og -er) 2) Sikker afkodning af schwa i oplæsning 3) Sikker afkodning af '-er' i oplæsning 4) Sikker stavning af de to bøjningsendelser (ordniveau) 5) At opnå viden om, hvornår man bruger præsens i neksus (i hele dette materiale henviser neksus eksplicit til forbindelsen mellem S og V i sætninger) 6) At opnå viden om, hvornår man bruger modalverbum (præsens) sammen med infinitiv i neksus 7) Sikker stavning og afkodning af verbum i præsens/modal + infinitiv i en neksus (syntaksniveau)
Deltagerforudsætninger	Forholdsvis sikker beherskelse af strategier til lydret stavning. Beherskelse af læseteknikken stavelsesdeling.
Hvad skal underviseren og deltagerne bruge?	<p>Udvalgte laminerede verber i flere udgaver (lister med verber vedlagt nedenfor). Skrive egnede sætninger for at tilpasse branche/emne. Legoklodser (kan erstattes af farvet karton). Print af opgaver.</p> <p>Det er nødvendigt at afklare begrebsbrug den første mødegang på nye hold: Bruges latinske/danske/andre betegnelser for ordklasser m.m. (jeg har fx hørt 'at-ord' for verbers infinitivform). Det vigtigste er, at kursisterne er komfortable med begrebsbrugen. På et nyt hold skal der måske afstemmes og arbejdes med enighed om begrebsbrug i en forforståelsesfase.</p>
Referencer	Pædagogisk vejledning til ordblindeundervisning for voksne, Undervisningsministeriet 2010
Forslag til evaluering	Formativ evaluering skal helst foregå løbende. Den skal bruges til at konstatere, om læringsmålene er nået og kan bruges som strategier i afkodning og stavning, eller om der er behov for mere træning. Jeg har lagt mange træningsøvelser ind i materialet. Der skal sandsynligvis tilføjes endnu flere, som er tilpasset enkelte hold/kursister. Det arbejde skal læreren selv være opmærksom på at gøre.

	<p>Generelt skal læreren være opmærksom på at eksplicite, hvordan viden og strategier kan bruges i praksis i konkrete øvelser og i alle andre hverdagstekster.</p>
Forslag til videre progression	<p>Når sikker stavning af verbum i præsens/modal + infinitiv i sætninger med neksus i præsens er på plads, kan man inddrage verber med finalt 'r' i roden eller verber, der ender på vokal. Hermed bliver viden om syntaks den afgørende huskekrog. Med sikker viden om syntaks kan andre verbale tider og mere udviklet syntaks inddrages efterhånden.</p>

FORLØBET	
Lektion 1 - Lyd: schwa	<p>Mål for lektion 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>At opnå sikker viden om en bøjningsendelses lyd, nemlig '-e' (schwa) på verber i infinitiv/navnemåde</i> • <i>At opnå kompetence i at afkode schwa på verber i infinitiv/navnemåde.</i> <p>Forudsætning: Kendskab til standardudtale af alfabetets lyde.</p> <p>Materiale:</p> <p>Lydrette (fx <i>betale</i>) og lyd nære (fx <i>spise</i>) verber blandt de 250 mest frekvente verber, der ender på '-e'. Udeladt er verber med finalt <i>r</i> i roden (fx <i>hør</i>). Verber der ender på vokal (se, tro, få m.fl.) er også udeladt. Verber med konsonantklynger, fx <i>spise, ønske og smile</i> er inkluderet i eksempel materialet.</p> <p>Verberne er vedlagt i skemaer nederst i materialet.</p> <p>Jeg har valgt 16 af de vedlagte verber i min afprøvning: <i>betale, dele, flyve, huske, håbe, købe, lave, læse, løbe, løfte, mene, samle, smile, spise, tale, ønske</i> (lav, flyv, og men fungerer ikke så godt i imperativ mht. udtale, andre verber kan vælges, men jeg har ikke haft tid til at udskifte dem i denne omgang. Verberne burde gemmes til videre progression og tages op efter de lydrette verber).</p> <p>Lærerforberedelse:</p> <p>Vælg fx 16 verber fra listerne i materialet og laminer/klip ud. I øvelse 1 skal du bruge verber i imperativ uden at.</p> <p>Print lektion 1.</p> <p>Undervejs i alle lektioner:</p> <p>Læs, gennemgå og arbejd med opgaveformuleringer, tekster, spørgsmål og regler sammen med kursisterne. De er skrevet i kasser i kursistmaterialet til alle lektioner.</p> <p>Indlæg meget gerne supplerende øvelser og evalueringer, så det sikres, at deltagerne når læringsmålene.</p> <p>Øvelse 1 - forforståelse</p> <p>a) Læs de 16 verber i imperativ højt for kursisterne. Tal om verbernes form/rod, så kursisterne bliver klar over, at den betydningsbærende del af verbet kan tilføjes forskellige bøjningsendelser og dermed få tilføjet ekstra betydning om tid og handling (finitte og infinitte former).</p>

	<p>b) Læs verber i infinitiv højt for kursisterne. Tal om infinitivformen og DDO (inkl. mulighed for at lytte til infinitiv i DDO). På dette sted i progressionen skal fokus dog være på udtale, lyd og afkodning af schwa. Verbers funktion i sætninger gemmes til lektion 4 ff.</p> <p>c) Lad kursisterne læse de 16 verber i infinitiv inde i sig selv (laminerede på bord). Denne aktivitet forbereder kursisterne til at genkende verberne, når læreren læser højt i næste øvelse.</p> <p>d) Læs verberne højt et ad gangen, og lad kursisterne vælge de oplæste verber fra bordet et ad gangen.</p> <p>Øvelse 2 - træning</p> <p>a) Lad kursisterne læse de 16 verber i infinitiv højt (ligger laminerede på bordet). Tag selv de verber fra bordet, som kursisterne vælger at læse højt. Gentag eventuelt.</p> <p>Generelle kommentarer:</p> <p>Øvelse 1: Verberne 'flyv' og 'lav' får ikke lydret udtale i imperativformen. De skal byttes ud, hvis lydretteden skal overholdes. Verbet 'men' må ikke forveksles med konjunktionen 'men' under oplæsning.</p> <p>Progression:</p> <p><i>Pædagogisk vejledning til ordblindeundervisning for voksne,</i> Undervisningsministeriet 2010 nævner følgende progression for ordmaterialets (lydrette ord) sværhedsgrad på side 49:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Enstavelsesord på 2-3 bogstaver (øl, is, ål, ko, by, søl, dyb, ego, fil, gås, ris) 2) Tostavelsesord uden konsonantklynger (fx kilo, sofa, fasan, kamel, alpin, altan, banan) 3) Enstavelsesord på tre bogstaver med konsonantklynger (fx Als, klo, blå, snu, fly, klø). 4) Enstavelsesord på flere bogstaver med konsonantklynger (fx gryn, pris, blæs, klub, knus, hils, film, puls) 5) Tostavelsesord med konsonantklynger (fx profil, klima, krimi, metro, trofæ) 6) Flerstavelsesord uden konsonantklynger (fx anatomi, biologi, bikini, albino, antologi) 7) Flerstavelsesord med konsonantklynger (fx kronologi, mikrofon, mikrobiologi, kolibri, trilogi) <p>I forhold til denne taksonomi er jeg oppe på niveau 5 i mit materialevalg, når det gælder verbernes rod + endelse. Jeg fokuserer på lydretthed og højfrekvente ord. Det er muligt at lave andre snit, fx at undgå klynger i udvælgelsen af verber.</p>
--	--

FORLØBET	
Lektion 2 - Lyd: '-er'	<p>Mål for lektion 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At opnå sikker viden om en bøjningsendelses lyd, nemlig '-er' på verber i præsens/nutid • At opnå kompetence i at afkode '-er' på verber i præsens/nutid. <p>Lærerforberedelse:</p> <p>I øvelse 2 skal du bruge laminerede verber i præsens uden jeg.</p> <p>Vælg de samme 16 verber fra listerne i materialet og laminér/klip ud.</p> <p>Medbring de laminerede verber fra lektion 1.</p> <p>Print lektion 2.</p>
	<p>Øvelse 1 - forforståelse</p> <p>a) Lad kursisterne læse de 16 verber i infinitiv højt (repetition). Tal om verbernes form, lyden af schwa samt muligheden for at lytte til udtale af infinitiv i DDO.</p> <p>b) Læs verber i præsens højt for kursisterne. Fokus på udtale af '-er' som regelmæssig tryksvag endelse. Tal om præsensformen/lyd af '-er', og om hvordan man finder verbers præsensform i DDO. Morfologisk (rod + '(e)r'. Denne øvelse forbereder at kunne høre forskel på to endelser: schwa og '-er'.</p> <p>1) (Læreren udpeger roden i verberne og tilføjer endelsen: Betaler, Deler, Flyver, Husker, Håber, Køber, Laver, Læser, Løber, Løfter, Mener, Samler, Smiler, Spiser, Taler, Ønsker)</p> <p>c) Lad kursisterne læse de 16 verber i præsens inde i sig selv (laminerede på bord).</p> <p>d) Læs højt og bed kursisterne om at lytte til oplæsningen. Lad kursisterne vælge de oplæste verber fra bordet.</p> <p>Øvelse 2</p> <p>a) Lad kursisterne læse de 16 verber højt i præsens (verberne ligger laminerede på bordet). Tag selv de verber fra bordet, som kursisterne vælger at læse højt. Gentag eventuelt. Hvis kursisterne har svært ved at læse roden, kan læseteknikken under oplæsning også være stavelsesdeling. Men fokus skal tilbage på at dele verberne i betydningsbærende dele (rod + bøjningsendelser).</p>

FORLØBET	
Lektion 3 - Lyd: træning	<p>Mål for lektion 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At opnå sikkerhed i at genkende og skelne to verbale bøjningsendelser, nemlig '-e' på verber i infinitiv/navnemåde og '-er' på verber i præsens/nutid: • Sikker udtale af de to forskellige endelser • Sikker læsning af de to forskellige endelser • Sikker stavning af de to forskellige endelser <p>Lærerforberedelse:</p> <p>Medbring printede verber i infinitiv uden at og præsens uden jeg.</p> <p>Print lektion 3.</p> <p>Diktat: flyve, dele, tale, ønsker, husker, spiser, betaler, lave, smiler, løbe, løfter, mene, købe, læser, samler, håbe (kan varieres og gentages efter behov).</p> <p>Indledende:</p> <p>Tal om, at skiftet fra lektion 1 og 2 til denne lektion er, at der arbejdes med de to verbale bøjningsformer samtidig. Dette gør fokus på bøjningsendelsen tydeligere, fordi kursisterne skal kunne kende forskel på de to endelser.</p>
	<p>Øvelse 1 - træning, genkendelse af bøjningsendelse</p> <p>Læreren lægger de 16 + 16 verber på bordet. Denne gang blandet. Læreren læser et ord op ad gangen, og kursisterne tager det rigtige ord.</p> <p>Øvelse 2 - træning, afkodning</p> <p>Læg verberne på bordet igen. Kursisterne læser op, og læreren tager de ord, der bliver læst.</p> <p>Øvelse 3, træning, afkodning og lyd</p> <p>Vendespil med par af verber i infinitiv og præsens. Ordene udtales, når de vendes og lægges tilbage på samme plads, hvis der ikke er et stik (samme verbum med de to forskellige endelser).</p> <p>Øvelse 4 - træning, diktat</p> <p>Læs diktaten højt. Kursisterne skriver den rigtige lyd på verberne. Gentag gerne med variation.</p>

Lektion 4

- verbal: forforståelse

Mål for lektion 4:

- At opnå sikker genkendelse af verber bøjet i præsens/nutid i sætninger.
- At opnå sikker genkendelse af andre verber i sætninger.
- At kunne bruge viden om syntaks til at analysere sætninger og at kunne bruge denne viden som stavestrategi.

Forudsætning:

Lektion 1 - 3.

Materiale:

Printede/laminerede sætninger.

Lærerforberedelse:

Print og laminér sætningerne enkeltvis (se bilag, og vælg skriftstørrelse først):

Jeg **løber**.

Jeg **løb**.

Jeg **løber** i morgen.

Løb nu (ordre).

Jeg **ønsker at løbe**.

Jeg **må løbe** for at **nå** bussen.

Jeg **så** dem **løbe**.

Print lektion 4.

Indledende:

I denne lektion skifter fokus fra ordklasse til syntaks. Tal med kursisterne om dette. Det er vigtigt at tale om, at præsensformen er sætningsdannende og at infinitivformen ikke (i sig selv) er sætningsdannende. Skiftet fra at se på ordklasse og bøjningsendelser til at se på verbers funktion i sætninger er stort (for mine kursister) og skal derfor forklares grundigt.

Tal om, at verber er en ordklasse, der bruges til at fortælle om, hvad vi **gør**, og hvornår vi **gør**. Tal desuden med kursisterne om, at nutidsformen bruges til at pege på flere tider i den virkelige verden: Den kan fortælle om fremtid sammen med et tidsudtryk. Den kan også betyde 'altid'/'gentagende', hvilket nok også må kommenteres, for eksempel med denne lille dialog:
Træner du? Ja, jeg løber.

I denne lektion er subjektet i sætningen 'jeg', men fra næste lektion tilføjer jeg sætninger, hvor subjektet er noget andet end jeg. Tal med kursisterne om det, hvor det passer, for eksempel i lektion 5.

Mulighed for supplerende materiale:

Find en tekst med gode eksempler på brug af neksus i præsens + verber i infinitiv i syntaksen. Læs og diskuter, hvilke slags 'informationer', man kan aflæse i de verbale former og syntaks. Øvelsen kan også bruges i efterfølgende lektioner.

Andre bemærkninger til læreren:

Jeg er i tvivl om, hvorvidt det er ok *ikke* at fortælle, at nogle verballed i præsens fortæller om fx identitet (kopulaverber), ejerforhold, noget generelt eller fremtid. Jeg tænker: hellere kort klart og lidt upræcist/udetaljeret, end for omfattende og svært at lære/huske. Mit bud i dette materiael er til senere udbygning ;-).

Øvelse 1 - forforståelse

- a) Lad kursisterne læse sætningerne højt. Diskuter efterfølgende spørgsmål.
- b) Lad kursisterne sortere sætningerne alt efter, om de har et/flere verber. Diskuter efterfølgende spørgsmål.
- c) Lad kursisterne skrive de fem sætninger med ét verbum i præsens på linjerne. Diskuter efterfølgende spørgsmål.

Forklaring af finitte og infinitte verber til lektionen:

Verber fortæller om handling på to måder:

- 1) De fortæller om handling og tid (samtidig, de grønne)
 - Jeg **løber**.
 - Jeg **løb**.
 - Jeg **løber** i morgen.
 - **Løb** nu (ordre).

- 1) De fortæller kun om handling (de sorte)
 - En handling, der bare gælder altid: Jeg **ønsker at løbe**.
 - En handling, jeg må/kan/skal/vil foretage: Jeg **må løbe** for at nå bussen.
 - En handling som nogle andre foretager sig: Jeg **så dem løbe**.

<p>Lektion 5</p> <p>- Simpelt og sammensat verbal</p>	<p>Mål for lektion 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At forstå, at verbal er navnet på et led i en sætning. • At huske, at et verbal fortæller om både handling og tid. • At opnå viden om verbal i præsens/nutid <ul style="list-style-type: none"> - i neksus med et verbal (simpelt verbal) . i neksus med modalverbum + infinitiv/navnemåde (sammensat verbal) <p>Forudsætning: Lektion 1 - 4.</p> <p>Materiale:</p> <p>Laminerede verber i infinitiv med at og i præsens med jeg.</p> <p>Lærerforberedelse:</p> <p>Byg to forskellige neksus af Lego eller karton (se billedet til kursistmaterialet). Hvis neksus bygges af karton, kan der tilføjes S + V eller S + V1 + V2 under farvekoderne. Jeg har haft en farveblind kursist, der ikke kunne skelne rød fra grøn. Det kan løses ved at vælge andre farver.</p> <p>Laminer verber i infinitiv med at og i præsens med jeg.</p> <p>Print lektion 5.</p> <p>Overvejelse:</p> <p>Jeg har været i tvivl om, hvorvidt jeg skulle bruge betegnelsen 'verbal' eller 'verballed'. 'Verballed' har den fordel, at ordet led fremhæves, mens verbal er kort.</p>
	<p>Øvelse 1 - repetition</p> <p>a) Improviser sætninger, først nogle med simpelt verbal, så nogle med sammensat verbal. Bed dine kursister om at nævne verbalet i hver af dine sætninger.</p> <p>Øvelse 2 - forforståelse</p> <p>a) Læs to sætninger sammen med kursisterne. Diskuter de to forskellige slags verbal, simpelt og sammensat. Brug evt. Lego-neksus allerede her.</p> <p>b) Brug DDO og tjek kunne, skulle, ville og måtte. Find nutidsformen. Husk at tjekke ordklasse.</p> <p>c) Tal om at modalverberne tilføjer betydning.</p> <p>d) Tal om betydningen af de fire sætninger.</p> <p>e) Diktat: Dikter de fire modalverber og lad kursisterne skrive dem i sætningerne.</p> <p>f) Kursisterne læser sætningerne i skemaet og sætter kryds ved enten simpelt eller sammensat verbal. Tal om reglen. Bed dem evt. om at</p>

	<p>lede efter et verbum i nutid, og repeter, at der hører et andet verbum i infinitiv til et modalverbum i nutid.</p> <p>g) Lad kursisterne skrive sætninger med simpelt og sammensat verbal.</p>
<p>Lektion 6</p> <p>- neksus</p>	<p>Mål for lektion 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>At opnå viden om og forstå, at neksus er en forbindelse mellem subjekt og verbal (S + V er ikke ordklasser, men sætningsled).</i> • <i>At bruge denne viden til at analysere, afkode og stave verber i sætninger.</i> <p>Forudsætning: Lektion 4 - 5.</p> <p>Materiale:</p> <p>Lego-neksus/karton-neksus, som på billedet til lektion 6.</p> <p>Laminerede verber i infinitiv uden 'at' og i præsens uden 'jeg'.</p> <p>Neksuskort med farvekoder (bilag og forklaring).</p> <p>Lærerforberedelse:</p> <p>Byg to forskellige neksus af Lego eller karton.</p> <p>Find laminerede verber fra lektion 1-3.</p> <p>Laminer neksuskort med farvekoder.</p> <p>Print lektion 6.</p> <p>Indledende:</p> <p>Gentag gerne, at vi taler om sætningsled, ikke om ordklasser.</p> <hr/> <p>Øvelse 1 - repetition af tryksvage bøjningsendelser (brug 16 + 16 verber fra lektion 1 og 2)</p> <ol style="list-style-type: none"> Kursisterne ser på verberne på bordet. Kan de kende dem? Kursisterne læser de 16 + 16 verber fra lektion 1 højt. Kursisterne sorterer verberne i præsens/nutid og infinitiv/navnemåde. Fortæl: Man kan sætte 'at' foran infinitiv/navnemåde og 'jeg' foran præsens/nutid. Kursisterne læser igen. Sæt 'jeg' foran verber i præsens/nutid og 'at' foran verber i infinitiv/navnemåde (Mange kursister bruger allerede 'at' og 'jeg' som huskekroge til verbale former). <p>Øvelse 2 - neksus (se forklaring herunder)</p> <ol style="list-style-type: none"> Kursisterne finder subjekt og verbal i sætningerne. Brug spørgsmål fra forklaringen herunder. <p>Øvelse 3 - repetition</p>

	a) Kursisterne genlæser sætningerne fra øvelse 2.
	<p>Forklaring af neksus i øvelse 2 i lektionen:</p> <p>Se på kort med farvekoder, fx Jeg betaler</p> <p>Her er en lille sætning, nemlig den mindst mulige sætning. Den mindst mulige sætning kalder vi en neksus. En neksus har to sammenhængende dele/led.</p> <p>Hvis man sætter 'jeg' foran et verbum i præsens, har man en neksus. 'Jeg' er første del/led i sætningen <i>jeg betaler</i>, og 'betaler' er anden del/led i sætningen. De to dele/led i neksus fortæller om en handling, som nogen udfører på et tidspunkt eller i et tidsrum. Leddene hedder subjekt (S) og verbal (V).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Find verbal (det andet led) i sætningen sådan: Hvad laver 'jeg'? (Jeg 'betaler'). 'Betaler' er verbal. 2) Find subjekt (første led) i sætningen sådan: Hvem betaler? (Det gør 'jeg'). 'Jeg' er subjekt.

Lektion 7 - Nexsus: træning	<p>Mål for lektion 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>At bruge viden om neksus med verbal i præsens/nutid (simpelt og sammensat verbal) til at analysere, afkode og skrive sætninger.</i> <p>Forudsætning: Lektion 1 - 6.</p> <p>Materiale: Lego-neksus/karton-neksus, som på billedet til lektion 6.</p> <p>Lærerforberedelse: Medbring to forskellige neksus af Lego eller karton. Print lektion 7.</p>
	<p>Øvelse 1 - repetition af simpelt og sammensat verbal i neksus</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Svar på spørgsmålene sammen med kursisterne. <p>Øvelse 2 - skriv sætninger med simpelt verbal</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Kursisterne skriver. b) Kursisterne skriver. <p>Øvelse 3 - repetition</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Svar på spørgsmålet sammen med kursisterne.

	<p>Øvelse 4 - repetition: afkodning/læsning</p> <p>a) Lad kursisterne læse sætninger i skemaet i øvelse 1 højt.</p> <p>Øvelse 5 - repetition: lav sætninger mundtligt</p> <p>a) Lad kursisterne lave sætninger med forskellige præsensneksus med udgangspunkt i de to forskellige Lego-neksus. Gentag mange gange.</p> <p>Øvelse 6 - repetition: skriv sætninger</p> <p>a) Lad kursisterne skrive sætninger.</p> <p>Øvelse 7 - repetition</p> <p>a) Lad kursisterne lytte til sætningerne i øvelse 1 ved hjælp af en oplæsningsfunktion.</p>
<p>Lektion 8</p> <p>- Neksus: brug din viden til at skrive sætninger</p>	<p>Mål for lektion 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>At bruge viden om neksus med verbal i præsens/nutid, til at analysere, afkode og stave verber i sætninger.</i> <p>Forudsætning: Lektion 1 - 6.</p> <p>Materiale: Lego-neksus/karton-neksus, som på billedet til lektion 6.</p> <p>Lærerforberedelse: Medbring to forskellige neksus af Lego eller karton. Print lektion 8.</p> <p>Øvelse 1 - afkod simpelt verbal</p> <p>a) Kursisterne læser de 16 sætninger med simpelt verbal. Hav Lego-neksus S + V fremme under læsning, så kursisterne kan se hvilken slags neksus, de læser.</p> <p>Øvelse 2 - skriv sætninger med simpelt verbal</p> <p>a) Kursisterne skriver de 16 sætninger fra øvelse 1 ind i skemaet. Hav Lego-neksus S + V fremme under læsning, så kursisterne kan se, hvilken slags neksus, de skriver.</p> <p>Øvelse 3 - skriv sætninger med sammensat verbal</p> <p>a) Kursisterne laver sætninger med simpelt verbal om til sætninger med sammensat verbal. Hav Lego-neksus S + V1 +V2 fremme under læsning, så kursisterne kan se hvilken slags neksus, de skriver.</p> <p>b) Kursisterne skriver sætningerne med sammensat verbal ind i et skema. Læs kassen under øvelsen sammen med kursisterne.</p> <p>c) Dikter 7 sætninger, for eksempel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeg løber nu. - Hun kan løbe.

	<ul style="list-style-type: none">- Min kat vil spise mad.- Hun husker gamle dage.- Far skal lave mad.- Hans må male sit hus.- Han flyver til Riga.
--	---

Verber til lektion 1 + 2 + 6

betale	løbe
dele	løfte
flyve	mene
huske	samle
håbe	smile
købe	spise
lave	tale
læse	ønske

Verber til lektion 2 + 6

betaler	løber
Deler	løfter
flyver	mener
husker	samler
håber	smiler
køber	spiser
laver	taler
læser	ønsker

Verber til lektion 5

at betale	at løbe
at dele	at løfte
at flyve	at mene
at huske	at samle
at håbe	at smile
at købe	at spise
at lave	at tale
at læse	at ønske

jeg betaler	jeg løber
jeg deler	jeg løfter
jeg flyver	jeg mener
jeg husker	jeg samler
jeg håber	jeg smiler
jeg køber	jeg spiser
jeg laver	jeg taler
jeg læser	jeg ønsker

Neksuskort til lektion 6

Jeg betaler	Jeg løber
Jeg deler	Jeg løfter
Jeg flyver	Jeg mener
Jeg husker	Jeg samler
Jeg håber	Jeg smiler
Jeg køber	Jeg spiser
Jeg laver	Jeg taler
Jeg læser	Jeg ønsker

Sætninger til lektion 4

Jeg **løber**.

Jeg **løb**.

Jeg **løber** i morgen.

Løb nu (ordre).

Jeg **ønsker at løbe**.

Jeg **må løbe** for at nå bussen.

Jeg **så dem løbe**.

Verber i infinitiv uden at og verber i præsens uden jeg

behøve	behøver
beskrive	beskriver
betale	betaler
betyde	betyder
blive	bliver
byde	byder
dele	deler
dræbe	dræber

drive	driver
flyve	flyver
føde	føder
føle	føler
give	giver
glæde	glæder
gribe	griber
håbe	håber
huske	husker
kæmpe	kæmper

kaste	kaster
købe	køber
kræve	kræver
læse	læser
lave	laver
lede	leder
leve	lever
lide	lider
løbe	løber
løfte	løfter

løse	løser
lyde	lyder
mene	mener
møde	møder
ønske	ønsker
råbe	råber
samle	samler
skabe	skaber
skifte	skifter
skjule	skjuler

skrive	skriver
skyde	skyder
smide	smider
smile	smiler
spise	spiser
tabe	taber
tale	taler
træde	træder
true	truer
udtale	udtaler

åbne	åbner
-------------	--------------

Verber i infinitiv med 'at' og verber i præsens med 'jeg'

at behøve	jeg behøver
at beskrive	jeg beskriver
at betale	jeg betaler
at betyde	det betyder
at blive	jeg bliver
at byde	jeg byder

at dele	jeg deler
at drive	jeg driver
at dræbe	jeg dræber
at flyve	jeg flyver
at føde	jeg føder
at føle	jeg føler
at give	jeg giver
at glæde	jeg glæder
at gribe	jeg griber
at huske	jeg husker

at håbe	jeg håber
at kaste	jeg kaster
at kræve	jeg kræver
at kæmpe	jeg kæmper
at købe	jeg køber
at lave	jeg laver
at lede	jeg leder
at leve	jeg lever
at lide	jeg lider
at lyde	det lyder

at læse	jeg læser
at løbe	jeg løber
at løfte	jeg løfter
at løse	jeg løser
at mene	jeg mener
at møde	jeg møder
at råbe	jeg råber
at samle	jeg samler
at skabe	jeg skaber
at skifte	jeg skifter

at skjule	jeg skjuler
at skrive	jeg skriver
at skyde	jeg skyder
at smide	jeg smider
at smile	jeg smiler
at spise	jeg spiser
at tabe	jeg taber
at tale	jeg taler
at true	jeg truer
at træde	jeg træder

at udtale	jeg udtaler
at ønske	jeg ønsker
at åbne	jeg åbner

Verber i neksus med farvekode

Jeg behøver

Jeg beskriver

Jeg betaler

Jeg betyder

Jeg bliver

Jeg byder

Jeg deler

Jeg dræber

Jeg driver

Jeg flyver

Jeg føder

Jeg føler

Jeg giver

Jeg glæder

Jeg griber

Jeg håber

Jeg husker

Jeg kæmper

Jeg kaster

Jeg køber

Jeg kræver

Jeg læser

Jeg laver

Jeg leder

Jeg lever

Jeg lider

Jeg løber

Jeg løfter

Jeg løser

Det lyder

Jeg mener

Jeg møder

Jeg ønsker

Jeg råber

Jeg samler

Jeg skaber

Jeg skifter

Jeg skjuler

Jeg skriver

Jeg skyder

Jeg smider

Jeg smiler

Jeg spiser

Jeg taber

Jeg taler

Jeg træder

Jeg truer

Jeg udtaler

Jeg åbner

Verber med finalt 'r' i roden (dur ikke)

Acceptere

Afsløre

Bevare

Bære

Diskutere

Etablere

Forklare

Føre

Høre

Indføre

Klare

Konstatere

Køre

Lære

Producere

Præsentere

Sikre

Skære

Spare

Styre

Svare

Udføre

Ændre